

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет фізичного виховання і спорту

Кафедра фізичної терапії і ерготерапії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Організація охорони здоров'я

Освітня програма «Фізична терапія, ерготерапія»

Другий (магістерський) рівень

Спеціальність 227 Фізична терапія, ерготерапія

Галузь знань 22 охорона здоров'я

Затверджено на засіданні кафедри фізичної терапії і ерготерапії
Протокол № 1 від 28 серпня 2022 р.

Івано-Франківськ – 2022р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Організація охорони здоров'я
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень освіти
Викладач (-і)	Остап'як З.М.
Контактний телефон викладача	0965782295
Е-mail викладача	
Формат дисципліни	Лекційні, семінарські заняття
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	середа 15.30
2. Анотація до курсу	
Дисципліна призначена для студентів першого курсу (магістр) спеціальності 227 – «Фізична терапія, ерготерапія» і включає в себе інформацію щодо основних понять та термінів організації охорони здоров'я, особливостей нормативно-правового забезпечення в охороні здоров'я та сучасної стратегії реформування системи охорони здоров'я, особливостей організації надання первинної, спеціалізованої та вузькоспеціалізованої медичної допомоги, стаціонарної та екстреної, а також паліативної та хоспісної допомоги. А також опанування	

засад методики проведення експертних оцінок якості медичної допомоги населенню, аналізу чинників впливу на діяльність закладів охорони здоров'я, вивчення особливостей управління охороною здоров'я, прийняття управлінських рішень та реалізації сучасного підходу електронного здоров'я.

3. Мета та цілі курсу

оволодіння студентами сучасними знаннями з організації системи охорони здоров'я в світі і в Україні в цілому та за окремими напрямками, її нормативно-правового регулювання та тенденцій й перспектив реформування системи охорони здоров'я, а також опанування навичок використання цих знань в здійсненні професійної діяльності.

4. Компетентності

Згідно з вимогами стандарту та освітньо-професійної програми дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**:

– *інтегральна:*

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері охорони здоров'я або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень, застосування наукових теорій та аналітичних методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

– *загальні:*

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність приймати обґрунтовані рішення;
- здатність розробляти та управляти проектами;
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

– *спеціальні (фахові, предметні):*

- здатність оцінювати, інтерпретувати, порівнювати та прогнозувати основні показники громадського здоров'я;

- здатність розробляти і пропонувати науково обґрунтовані варіанти стратегій, політик та заходів, спрямованих на збереження та зміцнення здоров'я населення, а також оцінювати їх ефективність;
- здатність організовувати заходи з нагляду за станом здоров'я населення з використанням міжсекторального підходу;
- здатність аналізувати вплив різних детермінант на здоров'я населення та обґрунтовувати відповідні заходи з їх попередження;
- здатність оцінювати ризики та обґрунтовувати доцільні дії у відповідь на надзвичайні ситуації;
- здатність створювати команду для діяльності у сфері охорони здоров'я і забезпечувати її ефективну роботу;
- здатність розробляти проекти надання послуг громадського здоров'я та профілактики (первинної, вторинної та третинної) захворювань, промоції здоров'я, та забезпечувати їх реалізацію;
- здатність застосовувати наукові підходи щодо планування дизайну досліджень, збору даних, розповсюдження та використання результатів наукових досліджень у сфері охорони здоров'я;
  - здатність здійснювати викладання основ громадського здоров'я у закладах освіти різного рівня, планувати та здійснювати заходи, спрямовані на розбудову належного рівня кадрових ресурсів для громадського здоров'я;
  - здатність виконувати управлінські функції та організовувати надання послуг у сфері охорони здоров'я, забезпечувати контроль за якістю послуг, що надаються на належному рівні.

5. Результати навчання

знати:

- Основні критерії оптимальної системи охорони здоров'я.
- Організацію надання первинної, екстреної, спеціалізованої та високоспеціалізованої медичної допомоги в Україні.
- Стратегію реформування системи охорони здоров'я в Україні.

вміти:

- Сформулювати та пояснити принципи надання первинної, екстреної, спеціалізованої та високоспеціалізованої медичної допомоги в Україні.
- Пояснити принципи та переваги реформування системи охорони здоров'я в Україні

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекційні заняття	16
семінарські заняття / практичні / лабораторні	20
самостійна робота	54

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність			Курс (рік навч анн я)	Нормат ивний / вибірко вий
1	спеціальності 227 – «Фізична терапія, ерготерапія»			1	В
Тематика курсу					
Тема, план	<i>Форма заняття</i>	Літера тура	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання

<p>Тема 1. Соціальна медицина — наука про суспільне здоров'я та організацію його охорони.</p>	<p>Лекції Практичні заняття Самостійна робота</p>	<p>6,12,1 9</p>	<p>Знати: соціальна медицина та організація охорони здоров'я як наука, її основні методи та завдання. Розділи предмета. Історія розвитку соціальної медицини, зокрема в Україні. Видатні діячі соціальної медицини та організація охорони здоров'я в Україні. Охорона здоров'я як система та її головна мета.</p>	<p>5 балів</p>	<p>вересень</p>
<p>Тема 2. Здоров'я людини і здоров'я населення як системні категорії. Визначення стану здоров'я населення. Компоненти здоров'я. Основні показники здоров'я населення</p>		<p>6,10,1 1,17,1 9</p>	<p>Знати: що таке фізичний розвиток. Показники фізичного розвитку, їхнє практичне значення, методи та критерії оцінювання. Тенденції показників фізичного розвитку. Компоненти здоров'я. Визначення поняття —індивідуальне здоров'я та —суспільне (популяційне) здоров'я. Медичні показники здоров'я населення, групи, критерії. Провідні групи чинників, які впливають на здоров'я населення. Чинники ризику. Медико-соціальні проблеми демографічних процесів. Демографія як наука, її зміст. Використання демографічних даних у практиці охорони здоров'я. Динаміка населення: механічний рух, природний рух. Відтворення населення, основні демографічні показники. Джерела вивчення показників природного руху. Показники демографічного навантаження. Динаміка смертності в Україні. Класи хвороб, які формують чотири провідні причини смертності в Україні. Середня прогнозована тривалість життя. Демографічна</p>	<p>8 балів</p>	<p>вересень</p>

	<p>Лекції Практичні заняття Самостійна робота</p>	<p>2 4 7</p>	<p>ситуація в Україні. Формула розрахунку рівня смертності немовлят за рекомендаціями ВООЗ. Методика розрахунку показників перинатальної, неонатальної, постнеонатальної смертності. Захворюваність населення, методи й джерела вивчення. Показники. Номенклатура хвороб — Міжнародна статистична класифікація хвороб та проблем, пов'язаних із здоров'ям (МСКХ—10). Види захворюваності. Загальна захворюваність, захворюваність із тимчасовою втратою працездатності, інфекційна захворюваність, найважливіші неепідемічні захворювання («хвороби цивілізації»). Особливості захворювання та туберкульоз і СНІД та облік цих захворювань. Особливості обліку. Сучасний стан здоров'я населення України, основні тенденції.</p>	<p>5 балів</p>	<p>жовтень</p>
<p>Тема 3. Базові системи охорони здоров'я. Сучасні проблеми забезпечення медико-санітарної допомоги населенню та шляхи їх вирішення.</p>	<p>Лекції Практичні заняття Самостійна робота</p>	<p>6,13,1 4,15,1 9</p>	<p>Знати: визначення поняття «система охорона здоров'я». Цілі, цінності, функції, принципи, умови успішного функціонування систем охорони здоров'я. Типи систем охорони здоров'я, їх характеристики, переваги та недоліки. . Організація охорони здоров'я в провідних країнах світу. Історичні етапи розвитку систем охорони здоров'я. Фінансування та кадрове забезпечення систем охорони здоров'я. Медичне страхування.</p>	<p>8 бал.</p>	<p>жовтень</p>
<p>Тема 4. Організація</p>		<p>4,5,7,1</p>	<p>Знати: побудову системи охорони здоров'я в Україні, її особливості в перехідному періоді:</p>		

<p>системи охорони здоров'я в Україні та шляхи її реформування.</p>	<p>Лекції Практичні заняття Самостійна робота</p>	<p>8,19</p>	<p>погіршення доступності медичної допомоги для широких верств населення; підвищення платності в соціально неприйнятних формах; повільні темпи впровадження прогресивних форм медичного обслуговування. Концепція реформування охорони здоров'я в Україні. Реформування охорони здоров'я: визначення терміну, рушійні сили. Напрями та умови успішного реформування медичної сфери. Модель системи охорони здоров'я України: основні характеристики та проблеми. Стратегічні документи, що визначають шляхи реформування вітчизняної системи охорони здоров'я, етапи, заходи. Реформування надання послуг, фінансування, управління, підготовки кадрів в національній системі охорони здоров'я.</p> <p>2 4 7</p>		
<p>Тема5. Основи організації лікувально-профілактичної допомоги. Лікувально-профілактичні заклади.</p>		<p>1,2, 6,9,16, 19</p>	<p>Знати: види лікувально-профілактичної допомоги, принципи організації. Лікувально-профілактичні заклади різних рівнів, їхня участь у наданні на догоспітальному етапі медичної допомоги. Первинна медико-санітарна допомога на засадах сімейної медицини. Самостійна лікарська практика. Стаціонарна допомога. Стаціонарзамінні форми надання медичної допомоги. Характеристика організації спеціалізованої та високоспеціалізованої медичної допомоги. Санаторно-курортне забезпечення. Розвиток системи реабілітації. Санітарно-освітні заклади і гігієнічне навчання населення. Організація стаціонарної медичної допомоги міському і сільському</p>	<p>4</p>	<p>жовтень</p>

	Лекції Практичні заняття Самостійна робота		населенню та працівникам промислових підприємств. Організація швидкої медичної допомоги (ШМД). Охорона здоров'я матері і дитини. Формування засад здорового способу життя. Медична освіта та наука, взаємовідносини з медичною практикою. 2 2 7		
Тема 6. Методика проведення експертних оцінок якості медичної допомоги населенню.		6,8,16, 19	Знати: основні поняття та терміни якості медичної допомоги. Складові частини якості: структурна якість; якість технологій; якість результатів. Методика оцінки якості. Вимоги до методик: придатність для використання стосовно різних етапів і видів медичної допомоги, об'єктивність, можливість кількісної оцінки, коректне відображення суті медичної діяльності. Стандарти якості медичної допомоги щодо клініко-статистичних груп, нозологічних форм. Доказова медицина. Стандарти медичних технологій. Застосування клінічних протоколів. Медико-економічні стандарти. Проміжні та довгострокові показники якості медичної допомоги. 2 2 7	4	листопад
Тема 7. Роль і значення міжнародного співробітництва в галузі охорони здоров'я.	Лекції Практичні заняття Самостійна робота	6,12,15,19	Знати: використання відповідного зарубіжного досвіду для організації та управління системою охорони здоров'я в Україні. Визначення основних тенденцій стратегії і тактики реформування системи охорони здоров'я. Діяльність Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) : функції, діяльність. Всесвітня декларація з охорони здоров'я. Основи політики досягнення здоров'я для всіх	4 бал.	Листопад

<p>Тема Особливості управління охороною здоров'я. Електронне здоров'я.</p>	<p>Лекції Практичні заняття Самостійна робота</p>	<p>4,6,10,19</p>	<p>в Європейському регіоні. Міжнародне співробітництво в галузі охорони здоров'я. 2 2 6</p> <p>Знати:чинники, що впливають на ефективність управління охороною здоров'я. Особливості процесу управління в системі охорони здоров'я на галузевому, місцевому та організаційному рівнях в сучасних умовах. Роль керівника в забезпеченні ефективності діяльності закладів охорони здоров'я. Управлінське рішення: визначення, етапи реалізації, переваги та недоліки різних методів його прийняття. Визначення виду управлінського рішення за змістом. Визначення стилю прийняття управлінського рішення. Особливості реалізації управлінських рішень з урахуванням соціально-психологічних прошарків колективу. Система «Електронне здоров'я». Надання інформації, ресурсів і послуг охорони здоров'я з використанням електронних засобів. Електронні реєстри закладів охорони здоров'я, лікарів. Електронні декларації. Електронні рецепти. Розвиток телемедицини.</p>	<p>4 бал.</p>	<p>листопад</p>
<p>Контрольна робота</p>	<p>Лекції Практичні заняття Самостійна робота</p>	<p>6</p>	<p>2 2 6</p>	<p>8 бал.</p>	<p>грудень</p>
		<p>2</p>			

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

7. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Система оцінювання знань студентів з кожної навчальної дисципліни включає поточний, та семестровий контролю знань.</p> <p>Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних, індивідуальних занять і має на меті перевірку знань студентів з окремих тем навчальної дисципліни та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи. Оцінки у національній шкалі («відмінно» — 5, «добре» — 4, «задовільно» — 3, «незадовільно» — 2), отримані студентами оцінки, виставляються в академічних журналах.</p>		
Практичні заняття	<p>Відповідь студента на практичному занятті оцінюється за 4-бальною системою:</p> <p>5 балів – Студент вільно володіє навчальним матеріалом; висловлює свої думки; творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань; комунікативні уміння та навички сформовані на високому рівні; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання і оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв’язання поставлених перед ним завдань.</p> <p>4 бали – Студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні граматичні помилки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдань.</p> <p>3 бали – Студент володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; на рівні запам’ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв’язків; знайомий з основними поняттями навчального матеріалу; комунікативні уміння та навички сформовані частково; під час відповіді допускаються суттєві граматичні помилки; має елементарні нестійкі навички виконання завдань; планує та виконує частину завдань за допомогою викладача.</p> <p>2 бали – У студента не сформовані комунікативні уміння та навички; студент допускає велику кількість граматичних помилок, що ускладнює розуміння; студент не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання, потребує постійної допомоги викладача.</p>		
Екзамен	<p style="text-align: center;">Проведення та оцінювання іспиту</p> <p>Іспит з дисципліни - це процес, протягом якого перевіряються отримані за курс (семестр):</p> <ul style="list-style-type: none"> - рівень теоретичних знань; - розвиток творчого мислення; - навички самостійної роботи; - компетенції - вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх у вирішенні практичних завдань. <p>Для проведення сесії встановлюється розклад, із зазначенням конкретних дат складання іспитів. Якщо іспит не складено, встановлюються дати перескладання під час канікул, до початку наступного семестру.</p> <p>Екзаменаційні білети включають три питання або тестовий контроль.</p> <p>Студент на практичних заняттях, включаючи контрольну роботу може максимально набрати 50 балів і 50 балів на іспиті.</p>		
	Сума балів	Оцінка ЄКТС	оцінка за національною шкалою
			екзамен залік

	90-100	A	відмінно	зараховано
	80-89	B	добре	
	70-79	C		
	60-69	D		
	50-59	E	задовільно	
	26-49	FX	незадовільно	не зараховано
	0-25	F		

Контрольна робота	<p>Оцінювання контрольної роботи. Під час перевірки контрольної роботи викладач особливу увагу буде звертати на те, як студент розуміє зміст навчальної дисципліни „Організація охорони здоров'я», його здатність пов'язати категорії і теорії навчальної дисципліни з реаліями конкретного закладу охорони здоров'я, а також вміння систематизувати матеріал та чітко викладати власні думки. Серед зазначених критеріїв оцінювання найбільш важливим є здатність до практичного застосування знань в конкретних ситуаціях.</p> <p>Перевіряючи контрольні роботи, викладач звертатиме увагу на такі параметри:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ґрунтовність відповіді за поставленні запитання, яка свідчить про рівень опанування теоретичним матеріалом; • розуміння категорій навчальної дисципліни, що позначається у власному викладенні матеріалу, а не в переписуванні підручника, а також у доречно дібраних прикладах з діяльності закладу охорони здоров'я; • уміння коментувати наведені ілюстрації (або реальні документи медичної установи); • оформлення роботи (структура, заголовки, посилання, тощо).
-------------------	---

Умови допуску до підсумкового контролю	При виконанні всіх програмових вимог і кількість балів не менше 26.
--	---

8. Політика курсу

<ul style="list-style-type: none"> – Студент повинен вчасно приходити на заняття. Викладач може не допустити студента до заняття, якщо він/вона спізнився без поважної причини. – Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів поточного, модульного та підсумкового контролю; – Студент має брати активну участь на практичних заняттях; – Студент повинен бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими студентами, зокрема під час обговорення дискусійних питань на заняттях; – Студент повинен відпрацювати будь-яке пропущене заняття чи вид контролю; – Заборонено користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань. – У випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного, модульного чи підсумкового контролю, студент отримає «0» балів. – Якщо студент має претензії до викладача через оцінювання, якість надання послуг тощо, спершу треба повідомити про це самого викладача; якщо проблему не вдалося вирішити, студент має право звернутися до завідувача кафедри чи керівництва факультету; – Студент повинен неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу; інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють навчальний процес у ЗВО.

9.Рекомендована література

Нормативно-правові акти:

1. Закон України «Про екстрену медичну допомогу» від 5 липня 2012 р. № 5081-VI // Відомості Верховної Ради. – № 2013. – № 30, ст.340.
2. Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Порядку надання первинної медичної допомоги» від 19.03.2018 р. № 504
3. Наказ МОЗ України «Про затвердження переліків закладів охорони здоров'я, лікарських, провізорських посад та посад молодших спеціалістів з фармацевтичною освітою у закладах» від 28.10.2002 №85.
4. Розпорядження Кабінету Міністрів України «План заходів з реалізації Концепції реформи фінансування системи охорони здоров'я на період до 2020 року» від 15 листопада 2017 р. № 821-р
5. Наказ МОЗ України «Про затвердження примірних етапів реформування первинного та вторинного рівнів надання медичної допомоги» від 30.08.2010 р.735.

Базова

6. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я/ за ред. В.Ф.Москаленка. Київ, 2010. – 328 с.
7. Лехан В. М. Стратегія розвитку системи охорони здоров'я: український вимір / В. М. Лехан, Г. О. Слабкий, М. В. Шевченко. – К., 2009. – 50 с.
8. Первинна медико-санітарна допомога/сімейна медицина : [монографія] / З. М. Митник, Г. О. Слабкий, Н. П. Крижина; за ред. В. М. Князевича; МОЗ України. – К., 2010. – 404 с.;
9. Попченко Т.П. Реформування сфери охорони здоров'я в Україні: організаційне, нормативно-правове та фінансово-економічне забезпечення. – К. : НІСД, 2012. – 96 с.

Допоміжна

10. Охорона здоров'я України: стан, проблеми, перспективи: спеціалізоване видання /В.В. Лазоришинець, Л.Я Ковальчук, Г.О. Слабкий та інші [монографія]. К., 2014. – 608 с.;
11. Населення України. Демографічний щорічник. – К. : Держкомстат України. (режим доступу: www.ukrstat.gov.ua).
12. Всесвітня організація охорони здоров'я. – URL: www.who.int
13. Европейская база данных «Здоровье для всех». – URL: www.euro.who.int/ru/home
14. Національна медична бібліотека США. – MEDLINE. – URL: www.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed
15. Канадський центр доказів в охороні здоров'я. – URL: www.cche.net
16. Центр контролю та профілактики захворювань. – URL: www.cdc.gov
17. Центр громадського здоров'я МОЗ України. – URL: www.phc.org.ua
18. Українська база медико-статистичної інформації «Здоров'я для всіх». – URL: <http://medstat.gov.ua/ukr/news.html?id=203>
19. <https://d-learn.pnu.edu.ua> організація охорони здоров'я (дистан.)